

Komhaj Bóh!

Ciřlo 30.
29. julija

Četnik 4.
1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju ƚo kóždy ƚobotu w Šmolerjez knihičishežerni w Budyschinje a ƚu tam dostać ƚa šhtwórtlětnu pšchedplatu 40 nw.

10. njedzela po ƚwj. Trojizy.

W Khrystu ƚu!

1. Jan. 2, 3—5. „Na tym wěmy, ƚo my jeho ƚnajemy: jeli ƚo my jeho ƚasnje dđeržimy. Šhtóž praji: ƚa jeho ƚnajmu a njedđerži jeho ƚasnje tón je ƚhař, a w tajkim žana wěrnosć njeje. Šhtóž pak jeho ƚłowo dđerži, w tajkim je woprawdže ta lubosć Boža dokonjana. Na tym my pšnajemy, ƚo my we nim ƚmy.“

Dwojake žiwjenje je po prawym ƚšhesćijanu žiwu. Jene je ƚwonkowne, pšchirodne, ƚajkež wšhitke stworjenja na ƚwěće wjedu. To w tym wobšteji, ƚo wón je a pije, wotpoczujje a džeła, ƚo wjekeji a płaka; jeho ƚapocžatk je ƚolebka, a jeho ƚónž je row a cžežko je tu ƚšhesćijana wot ƚwěta rosdželicž. To druge žiwjenje je ƚnutškowne, wěčne žiwjenje, wo kotrymž Pawoł praji, ƚo je potajne i Khrystu ƚom w Bošu. Wone w tym wobšteji, ƚo je cžłowjek po Božim ƚłowje žiwu, ƚo wšhitko ƚle a njełódnje w ƚwojej duřki podłóčowacž ƚpyta, ƚo pucž ƚ wěčnemu žiwjenju hieč ƚpyta, hacž by jo dozwił. To je to žiwjenje, wo kotrymž tón ƚnješ praji, ƚo ma w tym ƚylnosć a wopřihjecže, ƚo jeho wucžobuizy teho Wótza, ƚo wón wěrný Bóh je, a kotrehož je pšłak, ƚesom Khrysta pšnajaja. Ale tak byč njeke, ƚo je ƚšhesćijanu jene a to druge žiwjenje wóšebje žiwu, ƚnano wšhedny džen tamne a njedzela tuto, ƚnano w ƚutkach a ƚłowach tamne, w myřlach tuto. Ne, wěčne dyrbi ƚwonkowne pšwjecicž a wšhitko, šhtož my cžinimy, je ƚłowami abo je ƚutkami, dyrbimy cžinicž pšhed tym ƚnješom a niz pšhed cžłowjekami. Wěčne žiwjenje dyrbi byč břečžka teho šhtoma, a ƚemške dyrbja

byč dobre plody. A ƚaž je tón ƚbóžnik do ƚwěta pšchichoł jako ƚwětlo, kotrež wšhitkich roškwětluje, kotřiz do teho ƚwěta pšchindu, płacži tež nam, ƚo, ƚaž wón je, tak tež ƚmy my na tym ƚwěće. ƚnajemy-li jeho, potom je to ƚwětlo w nař a hdyž tež nař žyly ƚwět roškwětlicž njemóže, móže a dyrbi tola našch ƚwět roškwětlecž.

Na cžim ƚo to pšnajaja, mój ƚšhesćijano? Na cžim móžeš widzecž, hacž ty jeho ƚnajješ? Šlaj, na tym niz, hdyž ƚo twoja wutroba hori, hdyž ƚo tebi wo jeho lubosći pšeduje; tež tu ƚu ƚłomjane wohenje, kotrež ƚhětje wuhařnu, hdyž wody ƚwěta pšchiběhnu. A niz na tym, hacž samožeš wjele a wulke wo nim a jeho ƚmilnosći powjedacž, — jich je wjele, kiž jenož po druhich rěcža, šhtož ƚami ženje nashonili njeřku a ƚebi myřla, ƚo to wjedža, dokelž ƚu ƚlyšcheli. Na tym wěmy, ƚo my jeho ƚnajemy: jeli ƚo my jeho ƚasnje dđeržimy. Hacž je druga hawpřchtuka tebi do cžela a ƚrwě ƚaščcžepjena, to móžeš pšnacž na pšenje, hacž je twojeje wutroby wola a twojeho žiwjenja prawidlo ƚo ƚčiniło, po kotrymž by žiwu. Šhtóž praji: ƚa jeho ƚnajmu a njedđerži jeho ƚasnje, tón je ƚhař a w tajkim žana wěrnosć njeje. Šedžbuj, niz jenož tón je ƚhař, kiž i wjedženjom a i wotpohladom njewěrnosć rěcži a cže, ƚo by ƚa wěrnosć płacžila — ale w tym do žyła žana wěrnosć njeje, wo kotrymž je cžucže ƚa to, šhtož je wěrne a prawe, wuhařlo. A ƚaž ƚo wón ƚam i tym ƚjeba ƚo ma ƚo pšch ƚwojim hřeřnym žiwjenju ƚa dokonjaneho, pšchego dale do ƚnežow ƚamosjebanja ƚapaduje, ƚo ƚo jemu pšchego bóle njeprawe prawe, ƚaƚane dowolene a ƚle njeminowate ƚa.

To njech je twjerde słowo. Sbožnik je swučeny, so bo jeho wěrnoscź twjerda rěcź njenuje, so ju nihto słyschecź nochze. Wěrne słowo wona tola woštanje. Wjele tyžaz krócź to nashonjenje wobkrucza. W bėhu czaša je hižo nėkotry pschischoł s wulkimi słowami, wo pōsnaczu Šhrystuša a teje sbōžnosće a wjele šu na njeho pośluchali a potom je šo psches czežki hrėch pokazalo, so je nanajwyschšche widzał teho Anjesa nimo hič ale jemu tola ženje do woblicza a hiščcze wjele mjenje do jeho wutroby pohladał njeje, kotraž bėšche tak žyle wotwobroczena wote wscheho hrėschneho lōschta a cželneho smyšljenja. Nėkotry šnano je, kiž šebi myšli, so teho Anjesa snaje a tola w jeho kašnjach njekhodži a scžewł teho je lute dwėlowanje w jeho wutrobje, hacž Bōh šwoje šlubjenje w Šhrystušu woprawdže dzerži a šame praschenje w jeho duschi, cžeho dla tōn Anjes to abo tamne w šwēcze cžini, a luty njepokoj w nim, hacž je na prawym puczu k sbōžnosći, a to je wšhitko jašne dopokajmo, so wōn jeho njesnaje, kiž sbōžnych cžini tych, kotřiž do njeho wěrja a so wěrnosć ewangelija w nim njeje. Pschetož, moji lubi, teho sbōžnika snacz, njerėka, wjedžecź, ičto wōn bėšche a ičto wōn cžinjėšche; — to rėka jenož, jemu nimo hič dacž. Tcho sbōžnika snacz, rėka, wjedžecź a wėšty bycž, so sbōžni šmy a budžemy psches njeho.

Schtōž pak jeho słowo dzerži, w tajkim je woprawdže luboscź Bōža dokonjana — na kōžde waschnje, mōj kšescžijano. Najprjedy hižo luboscź Bōža k tebi. To je jejny wotpohlad, s kotrymž šo k tebi poškija a šo tebi w Šhrystušu šjewi, so by tebe wumōhl a wot wyschnoscze, cžemnosće a twojej nošy štajila na pucž wēcneho žiwjenja. Kaž cže sbōžnych cžinicž, tak je jejny pucž k temu, so šwjeczi: Šdnž ičto jejne słowo dzerži, tam je šwōj skutk na nim dokonjala a wone je dokonjana we nim. A tež twoja luboscź, kotruž mōžesč a dyrbiš k Bōhu mēcž, — hdnž se šameho kšwalenja jeho šmilnosć wobšteji, w šamych šlowach šteji. Šdnž šo jenož s wušnawanjom mjena teho wumōžnika šjewi, na jaštku leži. Šdnž pak jeho wēcžue słowo dzerži a w cžichej džecžazej pośluchnosći jeho wolu cžini, hdnž šo žyle do jeho wēcžueje šlužby da a wot jeho wěrnosće šo wōdžicž dawa, potom je skutk a wěrnosć a my snajemy tež napominanje: „Moje džecžatka, njelubujmy se šlowami ani s jaštkom, ale se škutkom a woprawdže.“ Potom je luboscź dokonjana pola naš. Haj, a hdnž je šama na šebi hiščcze jara njedokonjana. Ty mōžesč šebi pschezo myšlić, so mohl Bōha hiščcze lėpje lubowacž, hacž to cžiniš. Wone dyrbi pschezo wušnacze nascheje wutroby bycž: „To je moja šrudoba, so tebe došč lubowacž njemōžu.“ Wone šu tež škłodženki pschi roščenju cžlowjeka. Džecžto to cžini, ičtož by ša muža wēcze njedokonjana wėž byla, ale ša džecžaze lėto je dokonjane. Tōn, kiž šapocžnje s kšescžijanskim žiwjenjom, njemōže hiščcze tak, kaž tōn, kotryž po pschėtratym bėženju pschi wrotach wēcžnosće šteji, Bōže słowo dzeržecž, ale ša njeho a jeho mōž je došč. Kač daloko šy do přėdka, ja njewēm; hdnž kuliz pak štejš, hdnž šwėru jeho słowo dzeržiš, je woprawdže luboscź Bōža w tebi dokonjana a wjazny šebi žadny w njebješach a na šemi wot tebe nježada.

Moji lubi, na tym my pōsnajemy, so my w nim šmy. Pruhuj šo: Šsy ty w nim? Niz tak, so by šo kōždeho pschėstupjenja naštrōžil, kaž by pschecžiw to tebi šwėdčilo, — tak so šy šebi wėšty, hacž je šebi twoja wutroba woprawdže a kšutnje jeho słowo ša pucžpokasowac twojeho žiwjenja wušwolila a tak, so tebe kōžde pschėstu-

wjenje kšutneho a šwėrnischeho cžini jeho šlawa dzeržecž. Tak budže prawe. Šamjen.

Ješus a cžlowjekoje.

IX.

Šladanje kšornyh w Ješusowym duchu a po jeho myšli.

5. Duchowne škutkowanje na kšornyh.

(Šlōnczenje.)

Wo tym šym po prawom hižo rēczał. Pschetož pola naš wšhitkich cželo a duscha hromadže wišatej; pola kšoreho pak hiščcze na žyle wēšebite waschnje. Tcho luboscź a dowėrjenje šebi dobycž, je hješ dwėla přenje, a pucž k temu namakaš s wjetšcha, hdnž šo s mitej wutrobu wo jeho cželnu nusu staraš.

Ale twoje najšlubšche žadanje dyrbi wšcha na to hič, jemu najšlepšche na šwēcze blisko pschinesć a to njeje, runjež je šo to husto prajiko, ta luboscź, s kotrejž ty jeho lubujesč, ale s kotrejž jeho Bōh lubuje a cže jeho runje w tym czašu k šebi cžahnycž. Ša kšoreho šameho dže — wšcho jene hacž to wē abo njewē abo ani wjedžecž njecha — ša njeho je najwajnišcha wėž, so wysche cžakšneho cžerpjenja tu jenu a wēcžnu drohu parlu namaka. Štanje-li šo to, potom je wšcho horjo rošjašnjene a šamo pschėkrašnjene.

Ty pak, kiž ty to wėš, hladaš šo, so njeby, kaž nēmške pschisłowo praji, s durjemi do kšėje nuts padnył, ale prošč Bōha, so cžył kšoremu woczi wotewricž. Njedžiwaj šo a nješnėwaj šo, hdnž pola kšoreho wotewrjenje myšle ša wēcžnosć njenamakaš. Myšl, ičto Bōh s tym cže, hdnž cžlowjeka tak „se wšcheho“ won torhne a tak riez jateho cžini — ta myšl dyrbišla blisko ležecž. Woprawdže pak je najwjazny kšorny jara daloko. Šich wjele cžlowjekow njeje ženje tak šemšny smyšljeny, kaž w kšorosći. A ženje šebi tak malo na to njemyšla šo wobrocžicž, kaž runje tehdom. — To tež džiwa njeje, pschetož wobroczenje, kaž daloko Bōža wėž njeje, je najwjetšchi škutk cžlowjeka. Šak mohl šo nėtko kšory cžlowjek, kiž je bole abo mjenje šnutsšownje šwajany, k tajkemu škutkejš hrabacž? — To wšcha je wěrno, w štrowych dnjach bėšche šnano šwoje wobroczenje na pschichodne kšore dny wotštokowac, došč budže tehdy hiščcze kšwile došč. Šdnž pak šu te dny pschisške, wōn šebi na ničo mjenje njemyšli, hacž na šwoje wobnowjenje. Napominaš-li kšoreho, budže tebi po tym, kaž je smyšleny šdwōrliwje abo kšucze wotmolwicž: „Wostaj me nėtko; nėtko šo kuška njekhodži“. A pschecželjo budža pschisłowacž: „Bōže dla njecžinčje kšoremu hłowu cžopku! To mohlo jemu šesčkōdžicž!“ A šnješ lėšac husto to šame praji.

Šo tajkim wobhladnimoscź je nušna! Šladaš šo, so njeby s tym wėšty pschėdewšacžom kšoremu šchoł „šwėdčenje wotpołōžicž“. Šladaš šo, so prajik njeby: „Nėtko je wulki cžaš potutu cžinicž a šo wobrocžicž“. Wone mōža padny bycž, hdnž šmē šo tak prajicž; ale w najwjazny padach šo to njekhodži a na žane waschnje, hdnž šo ty šam hiščcze k prawemu wobrocženju šhrabal nješy.

„Ale“, šo wy, lubi cžitarjo, praschecze, „ičto dyrbinym cžinicž?“ Ša wotmolwu: Wo tym šo powšhitšowne prawidka postajicž njedadža. Mi je pschi wopytowanju kšornyh šlōdki trošč, so je tōn sbōžnik šwojim wuczobnikam šlubil: „W tej šamejš ičtundže budže wam date, ičtož wy rēcžecž dyrbicze.“ To jemu praju, so šo wobronju s luboscžu a se šcžerpliwoscžu a potom w Bōžim mjenje du. Šchtōž dyrbinym pschezo mēcž, to je žedjenje luboscze kšoreho s jeho hubjenštwu posbėhnyč, niz jenož s cželneho, ale tež se šnutsšowneho. Š žyła nješmėš wjele wotmyšljenjom a wotpohladom mēcž, hewac šo šjebaš.

Tu pšaczi škladnosć wužicž. Š temu pak šlucha wjele wjazny mudrosće, rošbudženosće, luboscze a smužitoscze, hacž ma žadny cžlowjek šam pschi šebi. Tež se wšchelakimi rjanymi pschisładami s nashonjenja druhich mōžesč k hanibje pschincž. Škōžny cžlowjek ma šwoju wēšebitosć a ta dyrbi šo tež wobkėžbowacž. Šhorny šo tak pschėmėnja, so je druhdy kōždy wokomik jeho myšl hinašcha. Dženša je pošny nadžije, pschetož lėšac je nowu kuru šapocžal a „ta je w žyle podobnych padach jara derje škutkowala“. Ša jušisčim kšoreho žyle šadwėlowaneho namakaš, pschetož kura je stare cžerpjenje jenož pohōršika. Ty jeho prajicž šluchiš: D, ja dyrbinu tola žakōšny hrėšnik bycž, so mje Bōh tak kšosta. Šapschimmješ pak tu myšl, so šo šary Šarisejški šašo we wutrobje hiba a wōn praji: „Wy šebi tola njemyšlicze, so šym ja hōrški

